

KIVA kedvezmények és adóalap módosító tételek

A kis és középvállalkozások számára elérhető adózási formák közül a Kisvállalati adó (KIVA) kiemelkedik egyszerűsített adminisztrációja és kedvező adózási feltételei miatt. Jelen cikkben szeretném bemutatni a KIVA keretében érvényesíthető legfontosabb kedvezményeket, különös tekintettel azokra az adóalap módosító tényezőkre, amelyek révén a vállalkozások jelentős költségmegtakarítást érhetnek el. A jelen gazdasági környezetben, ahol az infláció és a növekvő működési költségek egyre nagyobb kihívást jelentenek, az ilyen kedvezmények tudatos kihasználása versenyelőnyt jelenthet. Ezek ismeretében tovább növelhetik a KIVA rugalmasságát, és segítenek a vállalkozásoknak optimalizálni adóterheiket.

A KIVA mértéke 2022 óta változatlanul 10%, amely kiváltja a társasági adót és a szociális hozzájárulási adót. Főszabály szerint az adóalap a korrekciós tételek mellett az alábbi tételekből áll:

- személyi jellegű kifizetések és jóváhagyott osztalék összege
- amely kapott osztalékkal és tőkebevonással csökkenthető
- de legalább a személyi jellegű kifizetések összege (minimum adóalap)

Az adóalap meghatározásakor azonban figyelembe vehetünk további tényezőket is.

A *szociális hozzájárulási* adóról szóló törvényből eredően a Tbj. törvény szerinti járulékalapot képező jövedelmek után az alábbi kedvezményeket lehet igénybe venni az úgynevezett „kedvezményezett foglalkoztatottak” után:

- szakképzettséget nem igénylő és mezőgazdasági munkakörben foglalkoztatott munkavállaló – Szoch. tv. 10. §
- munkaerőpiacra lépő személy – Szoch. tv. 11. §
- három vagy több gyermeket nevelő munkaerőpiacra lépő nő – Szoch. tv. 12. §
- megváltozott munkaképességű személy – Szoch. tv. 13. § (1) bekezdés a) és c) pontja
- (a Katv. alkalmazásában foglalkoztatott alatt érteni kell a tagot is)
- kutató-fejlesztő munkavállaló – Szoch. tv. 16. §

Beruházások hatása az adóalapra.

A kiva alatt beszerezett eszközök a kisvállalati adó alapján költségként nem jelennek meg, az adóalapot nem csökkentik. A kisvállalati adóban egyébiránt a beruházás nem közvetlen módon, adóalap-, illetve adókedvezmény formájában csökkenti az adókötelezettséget, hanem a veszteségelhatároláshoz kapcsolódóan.

A kivában a veszteségelhatárolás főszabálya szerint, ha valamelyik adóévben negatív a Katv. 20. § (3)-(5) bekezdés szerint megállapított egyenleg – ami az adóalap egyik összetevőjét jelenti, és az osztalékműveleteket, tőkemozgásokat és egyéb olyan kifizetéseket tartalmazza, amelyek a törvény szerint növelik az adóalapot –, ezen veszteség a későbbi adóévek során leírható a Katv. 20. § (3)-(5) bekezdés szerinti pozitív adóalap-részből, amennyiben a korábbi

negatív egyenleg a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének betartásával keletkezett. Ezen szabályozás az adóalap másik összetevőjét, a személyi jellegű kifizetéseket nem érinti, vagyis főszabály szerint a Katv. 20. § (3)-(5) bekezdés szerinti esetleges negatív adóalapprész ellenére a személyi jellegű kifizetések után a kisvállalati adót meg kell fizetni.

Egy kivételes szabály azonban lehetőséget biztosít arra, hogy ne csak a kisvállalati adóalap egyik összetevője, a Katv. 20. § (3)-(5) bekezdés szerinti tételek egyenlege, hanem a személyi jellegű kifizetések összege is csökkenthető legyen veszteségleírás keretében. Az erre vonatkozó előírás – Katv. 20. § (7) bekezdés – szerint

- a korábbi évek elhatárolt vesztesége, továbbá a Katv. 20. § (3)-(5) bekezdés szerinti tételek tárgyévi negatív egyenlege a személyi jellegű kifizetések terhére is csökkenti a tárgyév és a következő adóévek adóalapját;
- méghozzá a beszerzett, előállított, korábban még használatba nem vett tárgyi eszközzel, beruházással, szellemi termékkel, kísérleti fejlesztés aktivált értékével kapcsolatos adóévi kifizetések összegéig,
- függetlenül attól, hogy az érintett eszközt (eszközöket) rendeltetésszerűen használatba vették-e az adóévben.

Ezen összegek tehát mind érvényesíthetőek a személyi jellegű kifizetések terhére is, amennyiben beruházásra tekintettel kifizetés történik. Hiába van azonban adóévi beruházás, ha az adózó nem rendelkezik adóévi negatív adóalappal, vagy korábbi adóévből származó elhatárolt veszteséggel; ezek hiányában önmagában a beruházással kapcsolatos adóévi kifizetések összege nem elegendő az adóalap csökkentéséhez.

Csökkentő és növelő tételként is kell figyelembe venni, bizonyos tőkemozgásokat, pénztár értékének változását és osztalékot.

Növeljük az adóalapot a:

- tőkekivonással (jegyzett tőke leszállítás)
- adóévben jóváhagyott fizetendő osztalék összegével
- pénztár értékének tárgyévi növekménye, de legfeljebb a pénztár tárgyévi mérlegben kimutatott értékének a mentesített értéket meghaladó része
- a Tao. tv. 3. számú melléklet A) részében meghatározott, a nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek, ráfordítások,
- megfizetett és megállapított bírság, pótlék összege
- a behajthatatlannak nem minősülő követelés elengedésekor az elengedett követelés összege, kivéve, ha azt magánszemély javára engedték el,

Csökkentjük az adóalapot a:

- tőkebevonással
- kapott (járó) osztalék címén
- pénztár értékének tárgyévi csökkentése, de legfeljebb a pénztár előző évi mérlegben kimutatott értékének a mentesített értéket meghaladó része

Fontos kiemelni, hogy nem minden házipénztár növekedés vagy csökkenés nem hat automatikusan ezekre a módosító tételekre és így a KIVA alapra. A mentesített keretösszeg a bevétel 5%, de legalább 1 millió Ft vagy az a pénzmennyiség, amely a KIVA hatálya alá való bekerüléskor a vállalkozásánál fennált.

Önmagában azonban az, hogy tárgyévben negatív az egyéb módosító tételek összege, nem biztos, hogy csökkenteni fogja a teljes KIVA alapot, mert a KIVÁ-t legalább a járulékalapot képező jövedelem szerint meg kell fizetni főszabály szerint.

Buzamanisz Attila